

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Н.Б. Кащена, канд. екон. наук, доцент

О.О. Горошанська, канд. екон. наук, доцент

Харківський державний університет харчування та торгівлі

Стрімкий розвиток інформаційного суспільства і промислових технологій, різноманітність методів ведення бізнесу, активізація процесів євроінтеграції та інтернаціоналізації формують нові освітні орієнтири і висувають високі вимоги до кваліфікації та компетенції фахівців з фінансів, банківської справи та страхування. Ключовими з-поміж професійних компетенцій освітньо-кваліфікаційних профілей сучасного бакалавра і магістра є здатність до самонавчання, креативність та інноваційна готовність до професійної діяльності.

Цілеспрямоване набуття знань і навичок професійної діяльності, наукового пошуку, генерування нових ідей, комунікабельності, особистісного та професійного саморозвитку студентів забезпечується не лише органічним поєднанням освіти, навчання та виховання, але й інтеграцією новацій та широким застосуванням новітніх інформаційних технологій у науково-дослідній роботі.

У процесі навчання науково-дослідна робота студентів спрямована на виконання освітньої (оволодіння теоретичними і практичними знаннями), організаційно-орієнтаційної (формування вміння орієнтуватися в джерелах, літературі; вибір методів обробки інформації), мотиваційної (розвиток і посилення інтересу до науки, пізнавальних потреб; стимулювання самоосвіти, саморозвитку), розвиваючої (розвиток критичного, творчого мислення, уміння обґрунтовувати, відстоювати свою точку зору) та виховної (становлення моральної й правової самосвідомості; виховання здатності до адаптації в соціальному середовищі) функцій. Успішна реалізація цих функцій дозволяє сформувати науковий тип мислення у кожного студента шляхом опанування методологією й методикою наукового дослідження, придбання навичок самостійного рішення дослідницьких завдань, самовизначення в науково-дослідній сфері та самореалізації в науковій творчості.

Слід зазначити, що процес наукової підготовки майбутніх фахівців з фінансів, банківської справи та страхування в університеті складається з різноманітних форм й методів у навчальний і поза навчальний час. Провідною є наукова робота, яка передбачається навчальними планами і починається з самостійної роботи над науковою літературою під час підготовки до семінарських занять, рефератів та курсових робіт з фундаментальних дисциплін і дисциплін професійного спрямування, і завершується проведенням конкретних прикладних досліджень під час виконання дипломних робіт за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавр та магістр. Не менш важливою є участь студентів у наукових дослідженнях випускових та профільних кафедр, які виходять за межі учбового часу, робота у гуртках, проблемних групах та студентських наукових товариствах, участь у науково-практичних конференціях та конкурсах всіх рівнів, що сприяє посиленню почуття відповідальності, розумінню місця та значення результатів власних досліджень в загальному контексті існуючої проблеми, визначає критерії оцінки наукової роботи та завдання на майбутнє.

В університеті для забезпечення найбільш повної реалізації наукового потенціалу студентів і підвищення ефективності організації науково-дослідної роботи широко застосовуються сучасні інформаційно-комунікаційні технології.

Для більш ефективного використання інформаційних ресурсів навчального, навчально-методичного та довідникового призначення доцільною є активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів шляхом відвідування освітніх порталів. На нашу думку корисними для користувачів інформаційного простору є:

– портал «Информационно-коммуникационные технологии в образовании» (<http://ict.edu.ru>), який спрямований на забезпечення користувачів комплексною інформаційною підтримкою в галузі сучасних інформаційних та телекомунікаційних технологій, у тому числі й найсучаснішою інформацією щодо використання таких технологій в освіті;

– сервер «Дистанційне навчання» (<http://db.informika.ru/do/>), що супроводжується Асоціацією міжнародної освіти, і на якому розміщено інформацію про організації, що здійснюють дистанційне навчання в різних країнах світу, подано нормативно-правову базу щодо дистанційної освіти, інформацію про методичні та наукові публікації, семінари, конференції, навчальні програми;

– сайт e-Learning World (<http://www.elw.ru>) – «Світ електронного навчання», де подаються новини e-Learning, інформація про семінари, конференції, виставки, аналітичні матеріали, посилання на Інтернет-ресурси e-Learning, інструменти e-Learning.

Названі інформаційні ресурси не є вичерпними, але дозволять задовольнити інформаційні потреби студентів, сформувати в них необхідний рівень інформаційної культури та забезпечити гармонійне поєднання наукової й навчальної діяльності.

Перелік посилань:

1. Кацена Н. Б. Щодо активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів / Н. Б. Кацена, О. О. Горошанська // Модернізація вищої освіти та проблеми управління якістю підготовки фахівців. Науково-інформаційна підтримка навчального процесу : XII Всеукр. наук.-метод. конф., 25 вересня 2015 р. : [тези] / редкол. : О. І. Черевко [та ін.]. – Х. : ХДУХТ. – 2015. – С. 79-80.

ВАЖЛИВІСТЬ ЕКОНОМІЧНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

*О.В. Кустовська, канд. екон. наук, доцент
Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ*

Формування ринкової системи господарювання в Україні відбувається у час комп'ютеризації та інтелектуалізації всіх галузей виробництва, в епоху, коли знання надзвичайно швидко старіють та оновлюються. Тому практика сьогодення вимагає від сучасного навчання нових підходів і світобачення [1]. Педагогічні прийоми та методики, які успішно спрацьовували у недавньому минулому, не завжди є актуальними сьогодні. Нові завдання освіти в країні, що спрямовані на гуманізацію та демократизацію всього навчального процесу, визначають нові пріоритети навчання і виховання студентів, потребують формування ініціативної особистості, здатної до раціональної творчої праці, готової навчатися протягом усього життя, вмотивованої на постійний розвиток.

Інноваційний шлях розвитку суспільства можливо забезпечити лише у тому разі, якщо сформувати покоління людей, які і думають, і діють по інноваційному. Звідси значна увага до загального розвитку особистості студента, його комунікативних здібностей, як то: засвоєння знань, самостійності у прийнятті рішень, критичності та культури мислення, розвитку інформаційних і соціальних навичок [3].

Необхідно зазначити, що сучасна психолого-педагогічна наука визначає життєву компетентність особистості як здатність до якісного життя; розуміння своєї місії як людини, громадянина, що несе відповідальність як за своє життя, так і за майбутнє родини, держави, людства в цілому. Тому до життєвої компетентності вчені відносять уміння пізнавати себе, оточуючий світ; уміння змінювати себе не тільки відповідно до обставин, а постійно рухатись уперед, тобто еволюціонувати духовно і фізично через власне самовдосконалення.

Формування основ економічного мислення, серед яких і формування споживчої компетентності, допомагає студентам не тільки навчатись ефективно орієнтуватись в економічному просторі, а й приймати певні рішення, що стосуються планування своєї освіти, вибору професії, праці, кар'єри, життя в цілому. Це також важливо і для того, щоб бути компетентним у реалізації власних прав, набувати знань та навичок для аналізу економічних подій у країні, розуміти реалії оточуючого світу, орієнтуватись у широкому колі товарів та послуг. Крім того, споживча освіта є ефективним ринковим способом боротьби з бідністю. Навички споживчого мислення дозволяють раціональніше витратити сімейний бюджет, заощаджувати ресурси, в цілому робити свідомий вибір у житті [2].

Програма зі споживчих знань надає навчально-педагогічним працівникам великі можливості творчого росту, оскільки багато непередбачуваних ситуацій в ринковій економіці, а також в сфері споживчої поведінки, виходять за рамки економічного навчального курсу. Тому виникає об'єктивна необхідність постійно вивчати зміни в законодавстві, вміти аналізувати події в економіці та політиці держави, орієнтуватись в попиті і пропозиції на сучасних ринках товарів та послуг.

Формування високої споживчої культури студентів та їхніх батьків може забезпечити навчально-педагогічний колектив вищих навчальних закладів шляхом впровадження у зміст навчально-виховної роботи системного комплексного споживчого виховання. Необхідність створення відповідного навчального середовища, де теорія і практика засвоюються одночасно, дозволить студентам успішно розвивати логічне та формувати критичне мислення, реалізовувати індивідуальні можливості, орієнтуватись на сучасному ринку праці. Тому актуальним стратегічним напрямком дій сучасної освіти потрібно визнати необхідність економічної складової освіти і формування споживчих компетенцій як основи економічного мислення.